

Verdienmodel? Investeren in landschap

Zuid-Limburg behoort tot de wereldwijde Duurzame Top 100. Die toekenning hebben we onder andere te danken aan hergebruik en de promotie van streekgebonden bouw. Een mooi voorbeeld is de Hoeve Bervesj die omgebouwd is tot vakantie-woning van Het Limburgs Landschap. Foto Jos Odekerken.

INTERVIEW

ANYA NIEWIERRA IS ALGEMEEN DIRECTEUR VAN DE VVV ZUID-LIMBURG. ZE IS GEBOREN IN KERKRADE EN GING NAAR HET GYMNASIUM OP ROLDUC. ZE IS GEWORTELD IN HET ZUIDEN WAAR ZE AL BIJNA 24 JAAR DE PROMOTIE DOET VAN HET HEUVELLAND. DIE BETROKKENHEID VOOR HAAR VAK KOPPELT ZE AAN HAAR ZORG VOOR HET LANDSCHAP. ZE VOELT ZICH MEER RENTMEESTER, WANT ALS WE HET LANDSCHAP MISBRUIKEN KUNNEN WE HET NIET GOED DOORGEVEN AAN DE KOMENDE GENERATIE EN VERVALT DE ECONOMISCHE BASIS. HAAR OPMERKING BIJ EEN GROTE BIJENKOMST OVER HET FEIT DAT DE NATUURGEBIEDEN VAN HET LIMBURGS LANDSCHAP HAAR PRODUCTIEHALLEN WAREN WAS DE AANLEIDING VOOR DIT INTERVIEW.

'Ik woon midden in het Geuldal, ik ga er iedere morgen heel vroeg hardlopen. Dan heb ik niets op de oren, ik kan zo al mijn zintuigen gebruiken. Het is in mijn drukke bestaan een meditatiemoment. Zuid-Limburg is altijd mooi, ook in de winter en op dagen dat het regent. Ik heb eens voor mijn website een jaar lang iedere dag van dezelfde plek een

Anya Niewierra, directrice VVV Zuid-Limburg.
Foto Jos Baur.

nap!

Als je
echt
iets wilt
bereiken
voor je
gebied dan
kost dat
tijd.

foto gemaakt; 365 dagen uitzicht. Ik merkte dat juli en augustus eigenlijk saai maanden zijn. Wolken en wind hebben veel meer effect. Het mooie van de zomer is wel het geweld van de vogels in de ochtend. Eigenlijk gebruik ik mijn zintuigen sowieso wel veel. Als ik schilder of thrillers schrijf, kijk ik heel anders naar een landschap dan als ik hardloop. Als er gemaaid is, is het landschap meteen weer een andere lappendeken dan de dag ervoor. Na al die jaren ken ik de plekken waar de reeën zich laten zien. Tijdens het hardlopen kan ik, nu het landschap doorzichtiger is in de winter, zo- maar 10 minuten stilstaan. Natuur en landschap zijn zo helend. Die zijn in onze drukke digitale tijd met al die media de plekken om

tot rust te komen. Dat is ook een economisch nut, maar dat telt de overheid niet mee. Ik denk dat ik dat gewortelde van mijn vader heb. Die was in zijn jonge jaren mijn- werker. Onder de grond was het donker en lawaaig. Voor hem was het buiten zijn ook de plek om zijn zintuigen te gebruiken.'

ALTIJD MOOI

'Het mooie is dat ik van het 'ver- kopen' van het gebied mijn beroep heb kunnen maken. Ik kom over de hele wereld voor mijn werk en ook tijdens vakanties. Als ik ergens langer ben, komt de heimwee. Ik ga dan in de 'vergelijgingsstand'. Natuurlijk is het op andere plekken ook mooi, maar op een bepaald moment mis ik mijn heuvels. Om-

dat ik geworteld ben in de streek merk ik ook dat als er iets negatiefs over Zuid-Limburg wordt gezegd, dat voelt als een persoonlijk iets. Dat is misschien ook de reden waar- om ik vind dat de mensen van het Heuvelland af moeten blijven. Om- dat het landschap zo mooi is, komen er toeristen, dat levert inkomen op. Het belang van toerisme voor de streek is enorm. Door toerisme is bijvoorbeeld 22% van de beroeps- bevolking van Gulpen-Wittem werkzaam in het toerisme, in Vaals 30% en in Valkenburg is dat zelfs 33%. Daar zitten de effecten voor de detailhandel nog niet bij. Veel verblijfsaccommodaties kopen juist hun brood en vlees bij plaatselijke winkels. Investeren in landschap levert dus heel veel op.

Ik zie in mijn beroep mensen die niet betrokken zijn bij het gebied. Dan komt er gevaar van winst op korte termijn. Ik vind dat wij met onze sector ook het landschap bewust zouden moeten beschermen. Ik ben eerlijk. Er is in onze samenleving natuurlijk een hoop opportunisme. Gelukkig hebben wij hier in Zuid-Limburg goed opgepast en zijn er in het Heuvelland maar weinig Zoetermeerhuizen gekomen. In mijn vak heb ik al heel jong op meerdere plekken in Europa gezien hoe het fout kon gaan door toerisme. Van die bestemmingen die zichzelf helemaal naar de knoppen hielpen. Toerisme heeft de neiging zelfdestructief te zijn. Je ziet dan dat alles opgebruikt wordt, alle ruimte, alle moois. Als het uitgeleefd was

kwamen alleen nog de budgetboekers en de seizoenszuipers. Dan ging de bestemming eraan door kortdurend intensief gebruik, algemene voorzieningen gingen kapot van riolering tot waterzuivering en dan kwamen er foute ontwikkelaars en corruptie. Mijn voornemen was, dat gaat hier niet gebeuren. In Valkenburg ging het eind jaren tachtig van de vorige eeuw ook de foute kant op. Dat hebben ze knap bijgestuurd. Door andere activiteiten en ook een duidelijke structuurvisie met bescherming van het buitengebied en op niveau investeren in het centrum. Ik heb er grote bewondering voor hoe Valkenburg zich opnieuw heeft uitgevonden. Tegenwoordig hebben we hier kwaliteitstoerisme.

Ik doe dit werk bijna 24 jaar en met dit beroep kun je geen structuur in je privéleven brengen. Als je denkt; na mij de zondvloed heb je het weliswaar minder druk, maar als je echt iets wilt bereiken voor je gebied dan kost dat tijd. Soms doen we dingen bewust niet ondanks het feit dat ze commercieel interessant zijn. Daar ga ik voor liggen en moet me dan sterk verdedigen. Een aangetast landschap kun je immers niet meer repareren. Gelukkig hebben we onze sporen verdiend. Dan kun je duidelijk maken waarom iets niet verstandig is om te doen.'

DUURZAAM ONTWIKKELEN

'Dat we de enige binnenlandse bestemming zijn die dit jaar tot de

'Ik woon midden in het Geuldal, ik ga er iedere morgen heel vroeg hardlopen. Het is in het drukke bestaan een meditatiemoment.' Foto Jacques Peeters.

'Omdat het landschap zo mooi is, komen er toeristen, dat levert inkomsten op.' Foto Henk Heijligers.

wereldwijde Duurzame Top 100 werd toegelaten, geeft aan dat we op de goede weg zijn. We kregen die prijs onder andere omdat we als streek hergebruik van monumenten stimuleren, streekeigen bouw promoten en dat we route-structuren zo leggen dat het door zoning niet overal druk wordt. Een van mijn mensen is vrijgemaakt om juist het bevorderen van duurzaam ondernemen op te pakken. Zo hebben we nu speciale handboeken voor ondernemers. Ik ga met dat verhaal ook naar de ondernemers toe en we zijn als VVV daarom ook als enige regio in het land aangesloten bij MVO Nederland (Maatschappelijke Verantwoord Ondernemen, red.). Ondernemers zijn geneigd op korte termijn te werken, dan moet er iets zijn vind ik, wat hen in balans houdt met de omgeving. We

willen daarin voorop lopen. Die langetermijnvisie hebben we samen met de overheden en de aangesloten bedrijven ook gevolgd bij de locaties voor de grote toeristische attracties. Die zijn bewust in Parkstad gepland. Daar konden ze die goed gebruiken voor de economie en ze ook nog goed inpassen in de beschikbaar gekomen ruimte op voormalige mijnterreinen. Die attracties moet je niet midden in het Heuvelland willen. Daar is het al mooi en dat verpruts je met die grote

objecten. Juist door die transitie van Parkstad werden we dit jaar door de World Tourism & Travel Council uitgeroepen tot Beste Toeristische Bestemming ter Wereld. Daar werd door sommige verbaasd op gereageerd, maar veel Limburgers realiseren zich helemaal niet wat hier voor bijzonders gepresteerd is. Natuurlijk is er ook overlast door recreatie en toerisme. Er zijn zeker teveel motoren en autorally's, ook het zwerfvuil is een punt van aandacht.

Mensen komen naar een streek met identiteit en kiezen een plek met voorzieningen. Dat is in Zuid-Limburg één geheel geworden. Dat moet je koesteren. Het is de enige manier om een gebied wat zo klein is en waar zoveel mensen een stukje van willen hebben, goed door te kunnen geven aan de komende generatie. Dat is dus eigenlijk een deel van mijn functie; rentmeester van het basiskapitaal.'

TEKST: EDMOND STAAL

Naast haar werk laat het landschap van Zuid-Limburg Anya niet los en is zij hobbymatig bezig met schilderen. 'Zuid-Limburgs vakwerk bij zons- ondergang in december' is de titel van dit aquarel van Anya Niewierr.

'Na al die jaren ken ik de plekken waar de reeën zich laten zien.' Foto Henk Heijligers.